

Canolfan Llywodraethiant Cymru

Wales Governance Centre

Brexit pia hi. Ond beth mae Brexit yn ei olygu?

Richard Wyn Jones, Roger Scully a Rachel Minto

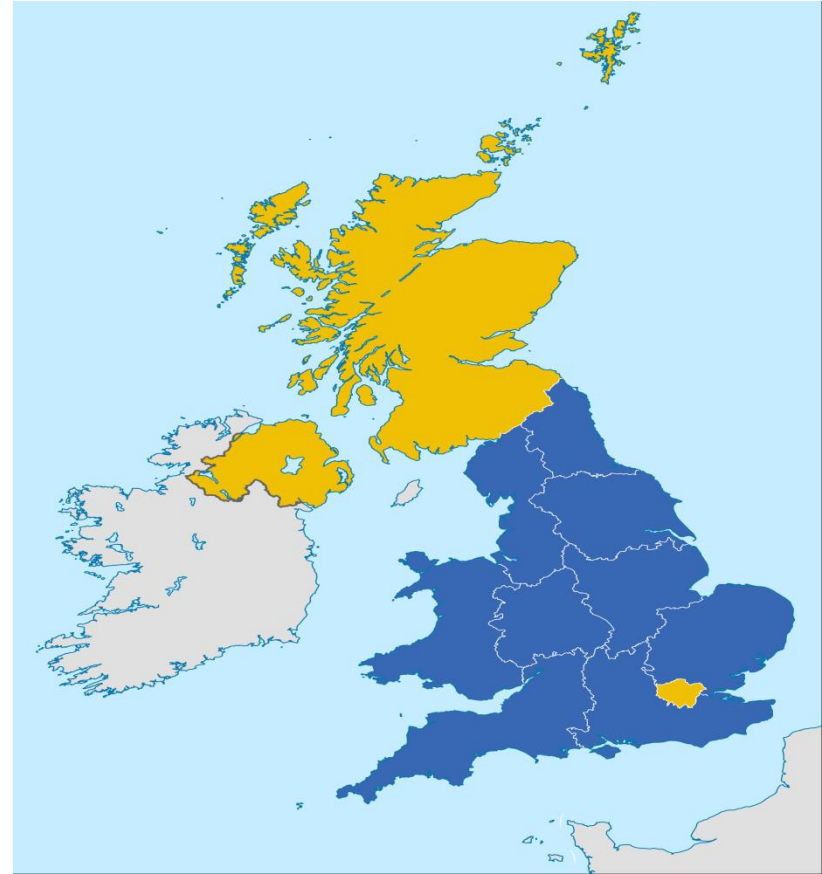
3 Awst 2016

Amlinelliad

1. Canlyniad y Refferendwm
2. Brexit: Y broses
3. Beth mae'r bobl yn ei ddeisyf? Y Farn Gyhoeddus
4. Goblygiadau Brexit i'r D.G
5. Goblygiadau Brexit i Gymru
6. Cwestiynau

Canlyniad y Refferendum: Y D.G.

- **Gadael:** 17, 410, 742 (51.9%)
- **Aros:** 16, 141, 241 (48.9%)

Canlyniad y Refferendwm: Cymru

- Gadael: 854, 574 (52.5%)
- Aros: 772, 347 (48.5%)

Gadael: Y broses

- Rheolir y broses ffurfiol gan dermau Erthygl 50 **TEU**
 - Y DG sy'n cychwyn y broses o ymadael
 - Cyfnod o ddwy flynedd i negodi termau; i'w estyn dim ond gyda cytundeb **unfrydol** yr UE27
 - Y termau ymadael terfynol i'w cytuno gan fwyafrif cymwysedig (*qualified*) o'r UE27 **a'r** Senedd Ewropeaidd
- Heriadau cyfeithiol o gylch gweithredu Erthygl 50
 - Oes angen cydsyniad seneddol? Aneglur

Trefniadau ôl-Brexit

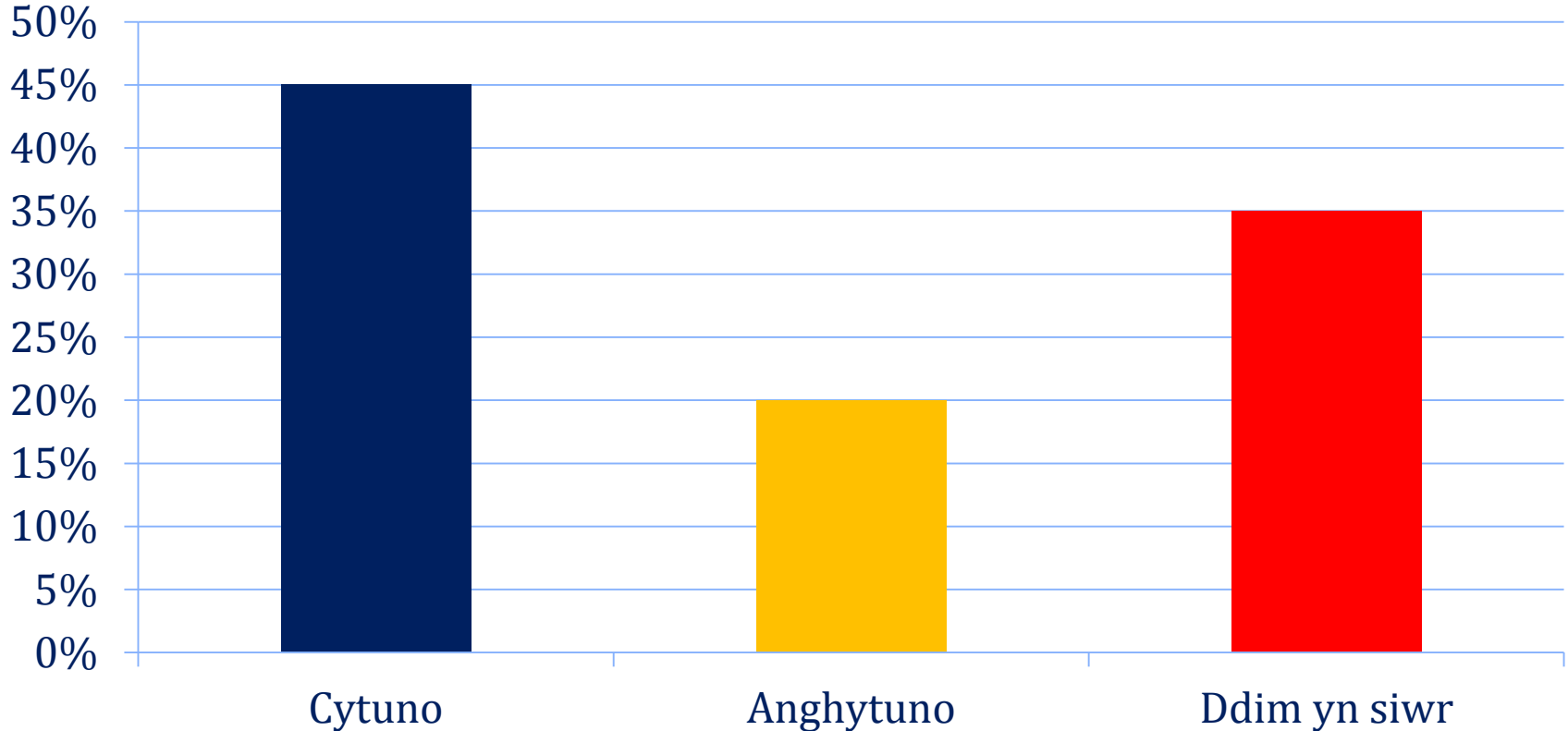
- ‘Model Norwy’: Ardal Masnach Rydd Ewrop (EFTA) + Ardal Economaidd Ewrop (EEA)
 - Mae’r ynestyniad o’r Farchnad Sengl (UE28 + Norwy, Gwlad yr Ia a Liechtenstein)
 - Nid yw aelodau EEA-EFTA yn cyfranogi ym mhob ran o weithgaredd yr UE EU e.e. maent wedi eu hallgau o amaeth, pysgodfeydd, cyfiawnder, polisi tramor a diogelwch + polisi masnach
 - **OND** mae aelodaeth o EEA-EFTA yn cynnwys cyfraniad at gyllideb yr UE, polisi cyflogaeth, polisi amgylcheddol, hawliau cwsmeriaid a **rhyddid i symud**
 - Dim rôl ffurfiol ym mhroses yr UE o lunio polisi (dim cynrychiolaeth yn y Cyngor na’r Senedd)
- Y Swistr: Ardal Masnach Rydd Ewrop (EFTA) + c.100 cytundeb dwyochrog
 - Yn cynnwys cyfraniad i gyllideb yr UE + cytundeb dwyochrog sy’n caniatáu rhyddid i symud
 - Dim rôl ffurfiol ym mhroses yr UE o lunio polisi (dim cynrychiolaeth yn y Cyngor na’r Senedd)
- Canada: Cytundeb Economaidd a Masnach Gynhwysfawr (CETA)
 - Cytundeb masnach felly’r tu allan i fframwaith gyfreithiol yr UE: 98% o allforion yr UE i fynd i mewn i Canada yn ddi-doll
 - Dim rhyddid i symud; dim cyfraniad uniongychol i gyllideb yr UE
 - Cytunwyd Awst 2014; disgwyl iddo ddod i rym yn 2017
 - Codi cwestiynau tebyg i TTIP (‘Investor State Dispute Settlement’ + cwmnïau Canadaidd i gael ei caniatáu i dendro am waith sector gyhoeddus)

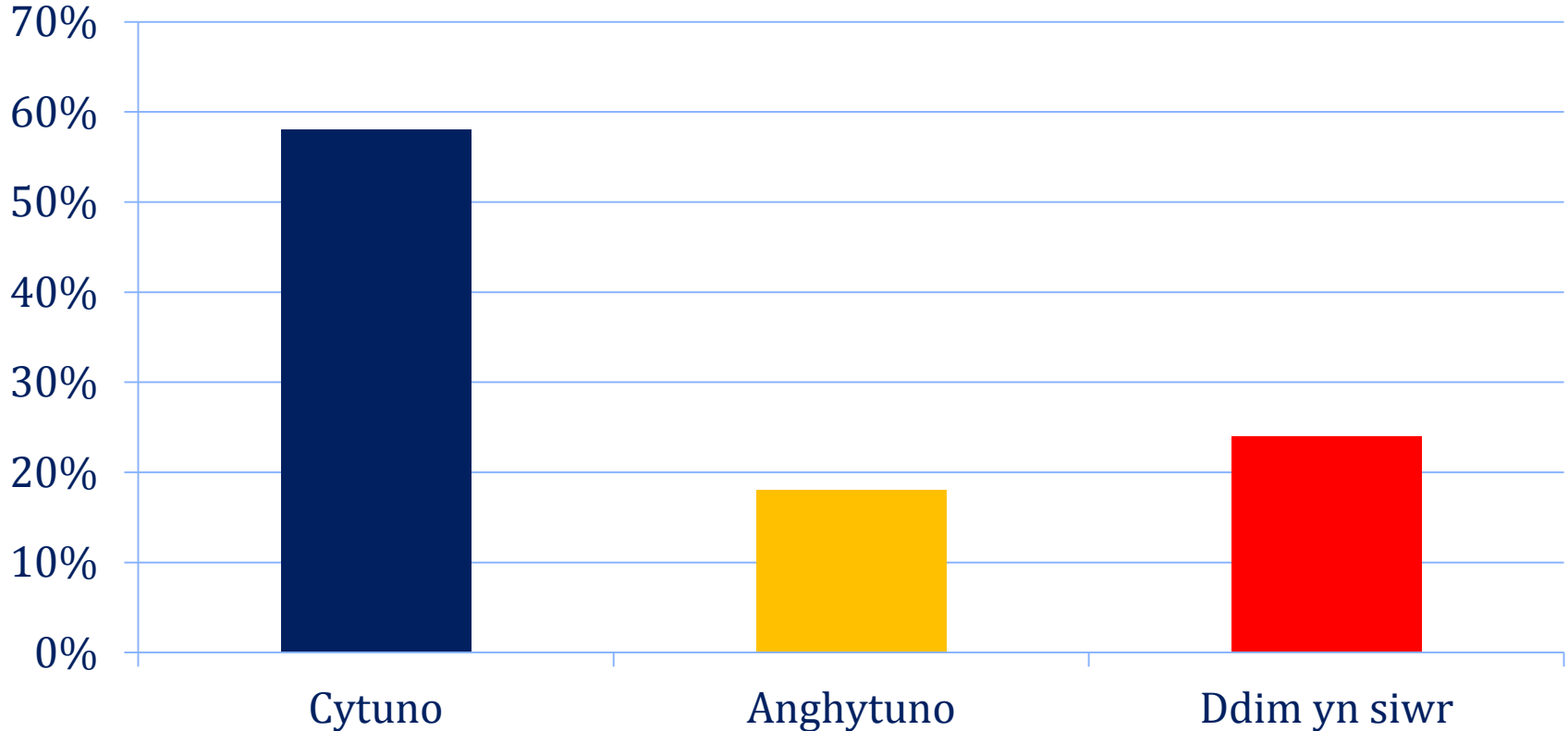
Beth mae'r bobl yn ei ddeisyf?

- *Future of England Survey*: Arolwg mawr yn Lloegr (yn unig) cyn y refferendwm
- Sawl arolwg ers y refferendwm

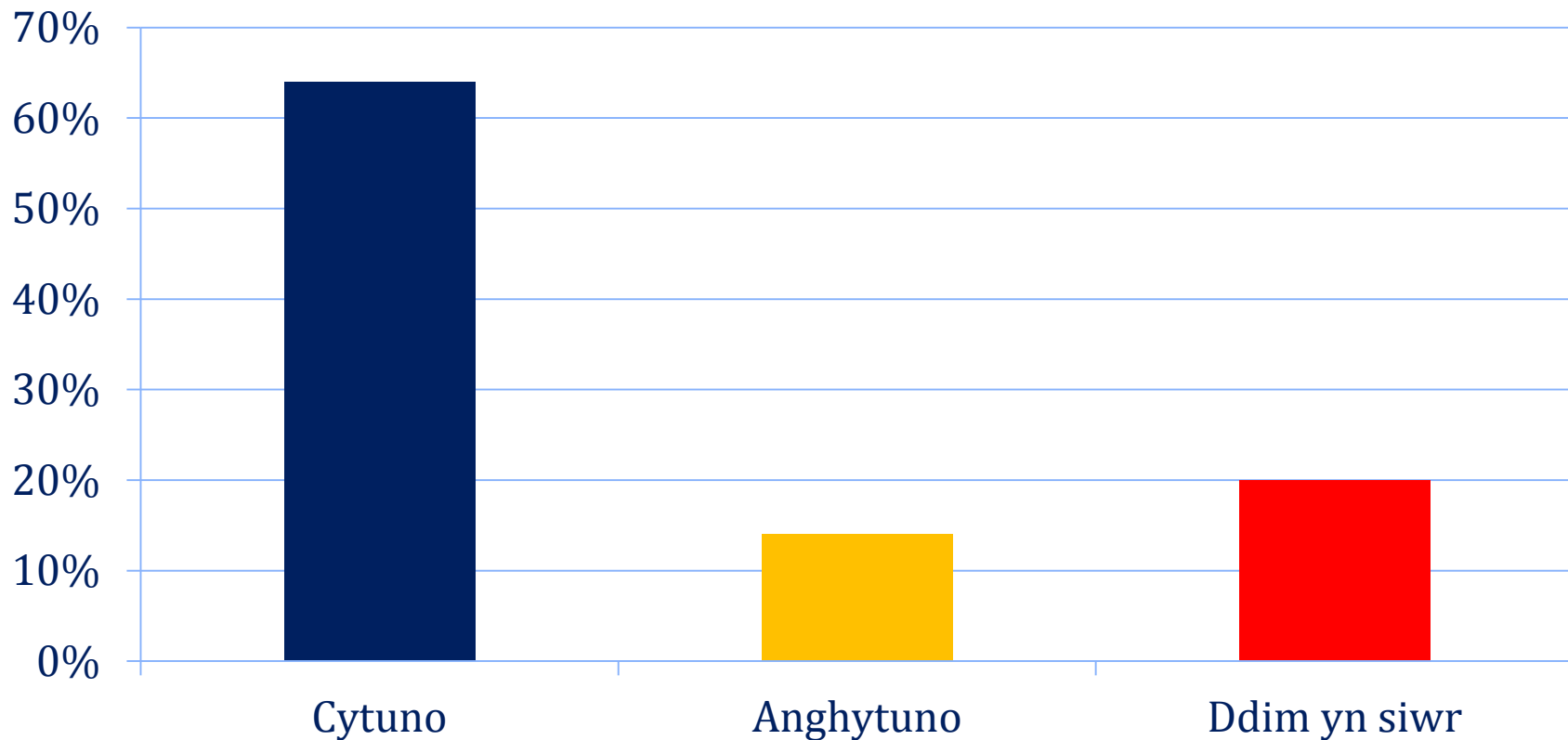
‘Mae bobl Prydain yn elwa’n sylweddol o allu byw a gweithio yng ngwledydd eraill yr UE’ (FoES)

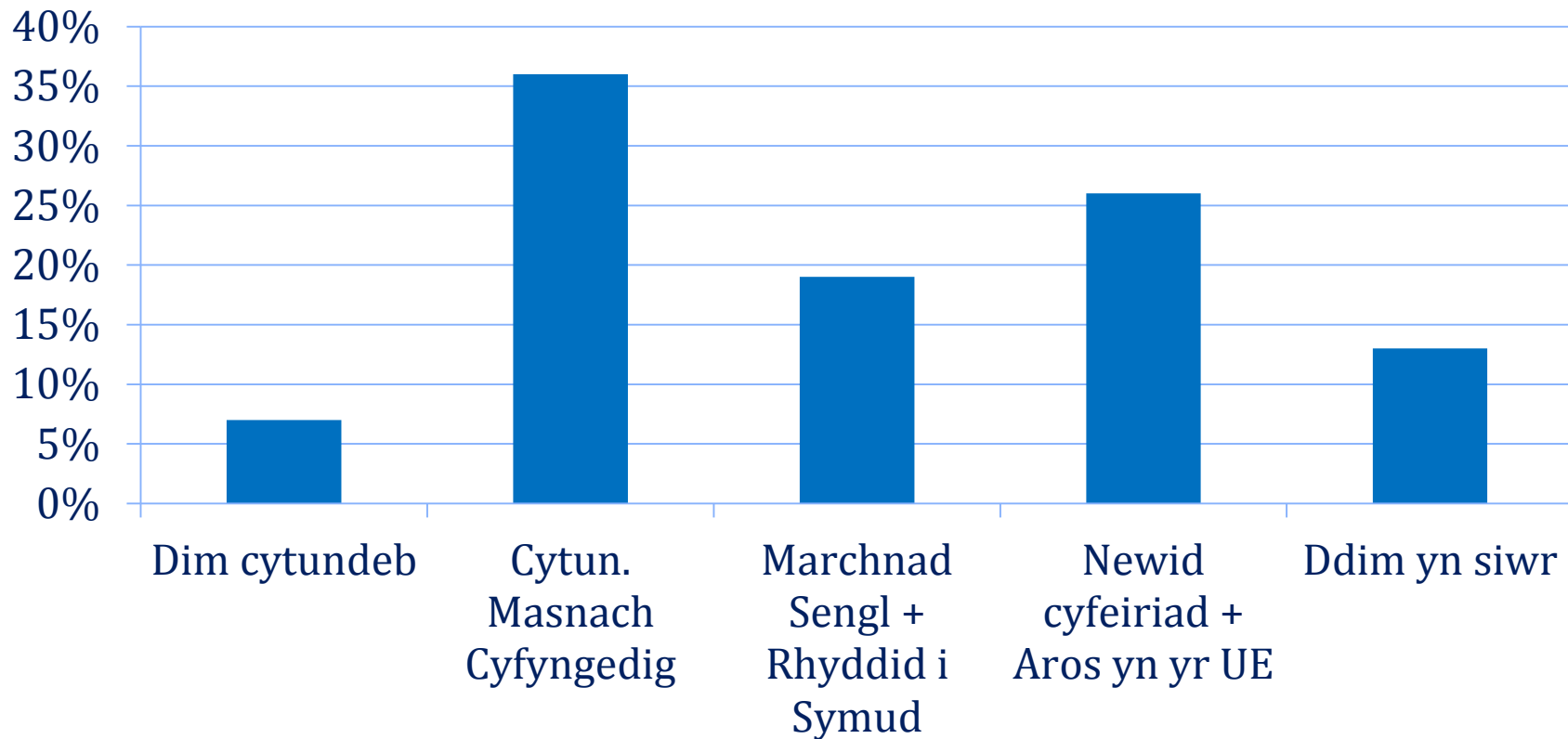
'Mae'r UE yn cynhyrchu gormod o reoliadau sy'n ymyrryd â bywyd bobl gyffredin' (FoES)

‘Mae’r UE wedi gwneud hi’n rhy hawdd i fufo rhwng gwledydd Ewropeaidd’ (FoES)

‘Wrth feddwl am berthynas y DG â’r UE...pa r’un o’r rhain a ydych yn ei ddeisyf?’ (YouGov, Gorffennaf)

Goblygiadau i'r D.G.

- Goblygiadau o ran polisi tramor
- Goblygiadau economiadd
- Goblygidau mewnol i'r DG: Yr Alban, Gogledd Iwerddon ayb

Goblygiadau i Gymru

- Bil Cymru
- Arian: Goblygiadau ariannol o Brexit
- Pam fod pleidlais Cymru i Adael yn bwysig
- Y Pleidiau: Beth mae Brexit yn ei olgyu iddynt hwy?

Canolfan Llywodraethiant Cymru
Wales Governance Centre

Cwestiynau?

www.cf.ac.uk/wgc
wgc@cardiff.ac.uk